SP 301 w WARSZAWIE

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY 8

ROK SZKOLNY 2018/2019

TEMAT LEKCJI	**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY**				
	Poziom konieczny **ocena dopuszczająca**	Poziom podstawowy **ocena dostateczna**	Poziom rozszerzający **ocena dobra**	Poziom dopełniający **ocena bardzo dobra**	Poziom wykraczający **ocena celująca**
1. Wybuch II wojny światowej	**Uczeń zna:** • datę: 1 IX 1939 • żądania Hitlera wobec Polski • cele wojny Niemiec przeciw Polsce **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności wybuchu II wojny światowej	**Uczeń zna:** • treść paktu Ribbentrop–Mołotow **Uczeń rozumie:** • pojęcie: pakt Ribbentrop–Mołotow **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny odmowy polskich polityków wobec żądań niemieckich	**Uczeń zna:** • daty: III 1939, 23 VIII 1939 **Uczeń rozumie:** • cele działań Hitlera i Stalina **Uczeń potrafi:** • przedstawić międzynarodowe położenie Polski latem 1939	**Uczeń potrafi:** • dostrzec związek między charakterem działań zbrojnych a celami wojennymi sformułowanymi przez Hitlera	**Uczeń rozumie:** • motywy działań i poglądów politycznych różnych państw europejskich przed wybuchem II wojny światowej **Uczeń potrafi:** • porównać stosunek sił armii polskiej i niemieckiej w początkowej fazie wojny obronnej
2. Wojna obronna Polski	**Uczeń zna:** • daty: 1 IX – 5 X 1939, 17 IX 1939 **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • daty: 3 IX 1939, 28 IX 1939, 5 X 1939 • daty kolejnych etapów wojny obronnej • postać: majora Henryka	**Uczeń zna:** • daty najważniejszych starć i bitew wojny obronnej • postacie: kapitana Władysława Raginisa,	**Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności i skutki najazdu sowieckiego na Polskę	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować różne postawy społeczeństwa polskiego wobec wojny

	• pojęcie: wojna obronna (kampania wrześniowa) **Uczeń potrafi:** • podać przykłady zbrodni dokonywanych przez wojska niemieckie w Polsce • wskazać na mapie podział ziem polskich między Trzecią Rzeszę a ZSRR	Sucharskiego **Uczeń rozumie:** • pojęcia: wojna błyskawiczna, wojna totalna, „dziwna wojna” **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić cele działania Niemców w Polsce podczas wojny obronnej • wyjaśnić postawę Francji i Anglii podczas wojny obronnej	generała Tadeusza Kutrzeby, generała Franciszka Kleeberga **Uczeń rozumie:** • pojęcie: czwarty rozbiór Polski **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić na wybranych przykładach, na czym polegała bohaterska postawa żołnierza polskiego w czasie wojny obronnej • wskazać na mapach ruchy wojsk polskich i niemieckich oraz wojsk radzieckich podczas wojny obronnej		• przedstawić bilans wojny obronnej
3. Podboje Stalina i Hitlera	**Uczeń zna:** • daty: 10 V 1940, VII – X 1940, 22 VI 1941	**Uczeń zna:** • datę: IV 1940 • etapy ekspansji Stalina w Europie Wschodniej • etapy ekspansji Hitlera	**Uczeń zna:** • daty: XI 1939 – III 1940, VI 1940, IV 1941, 22 VI 1940	**Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg wojny zimowej • przedstawić przebieg agresji Trzeciej Rzeszy	**Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o działaniach zbrojnych podjętych przez Włochy Mussoliniego

	Uczeń rozumie: • pojęcia: alianci, bitwa o Anglię, NKWD **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z działaniami zbrojnymi w Europie Zachodniej w 1940 r. • wskazać czynnik, który doprowadził do zakończenia wojny błyskawicznej na wschodzie	w Europie Zachodniej **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie podział Francji dokonany przez Hitlera • przedstawić straty poniesione przez ZSRR w pierwszych miesiącach wojny z Trzecią Rzeszą • wskazać na mapie państwa współpracujące z Trzecią Rzeszą oraz tereny zajęte przez Niemców	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: wojna zimowa, linia Maginota • przyczyny sukcesów militarnych Stalina i Hitlera na przełomie 1939 i 1940 r. **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować relacje między Trzecią Rzeszą i ZSRR w latach 1939–1941	na Danię i Norwegię, na Francję i na Wielką Brytanię oraz na Związek Radziecki • wskazać na mapie zmiany terytorialne po wojnie zimowej	
4. W okupowanej Europie	**Uczeń zna:** • poglądy Hitlera na temat Słowian i Żydów • miejsca, w których powstały największe obozy zagłady	**Uczeń zna:** • główne założenia ideologii nazizmu dotyczące podziału ludzkości na rasy • przyczyny wybuchu powstania w getcie	**Uczeń zna:** • daty: 1942, 19 IV 1943 • postać: Anny Frank • przyczyny, które zadecydowały o wykorzystaniu ziem polskich jako miejsca	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: Żydowska Organizacja Bojowa (ŻOB) • znaczenie stwierdzenia, że uczestnicy	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować położenie ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Europie Wschodniej • wymienić widoczne na

	na ziemiach polskich **Uczeń rozumie:** • pojęcia: getto, eksterminacja, obóz zagłady, Szoah (Holokaust) **Uczeń potrafi:** • wymienić widoczne na zachodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny	warszawskim **Uczeń rozumie:** • pojęcie: Porajmos • na czym polegało tzw. „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej” **Uczeń potrafi:** • przedstawić politykę nazistów wobec ludności żydowskiej w pierwszym okresie wojny	eksterminacji Żydów **Uczeń rozumie:** • pojęcie: rząd kolaboracyjny **Uczeń potrafi:** • dostrzec różnice w położeniu ludności w okupowanej Europie Zachodniej i Wschodniej • wyjaśnić, jak funkcjonowała machina zagłady Żydów stworzona przez Niemców	powstania chcieli „wybrać sposób umierania” **Uczeń potrafi:** • opisać politykę Trzeciej Rzeszy na ziemiach okupowanych • przedstawić przebieg powstania w getcie warszawskim	wschodzie Europy przejawy walki z okupantem i współpracy z nim podczas wojny • opowiedzieć o zagładzie Romów
5. Wielka koalicja	**Uczeń zna:** • datę: 7 XII 1941 **Uczeń rozumie:** • pojęcie: wielka	**Uczeń zna:** • ramy chronologiczne bitwy o Atlantyk **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • datę: II 1943 **Uczeń rozumie:** • pojęcie: blokada	**Uczeń zna:** • okoliczności zawiązania wielkiej koalicji	**Uczeń potrafi:** • przedstawić najważniejsze informacje dotyczące przebiegu bitwy o Atlantyk

	koalicja **Uczeń potrafi:** • wymienić najważniejsze państwa wchodzące w skład wielkiej koalicji	• pojęcia: bitwa o Atlantyk, konwój, „wilcze stado”, U-Boot • znaczenie japońskiego ataku na Pearl Harbor dla przebiegu II wojny światowej **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie miejsca przełomowych walk na froncie wschodnim	Leningradu • znaczenie bitwy o Atlantyk dla przebiegu II wojny światowej • znaczenie walk pod Leningradem, Stalingradem i Kurskiem dla przebiegu II wojny światowej **Uczeń potrafi:** • opisać wygląd U-Boota	**Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg działań zbrojnych na froncie wschodnim	
6. Zwycięstwo aliantów	**Uczeń zna:** • daty: 6 VI 1944, 8 V 1945, 6 VIII i 9 VIII 1945, 2 IX 1945	**Uczeń zna:** • czynniki, które zadecydowały o klęsce Trzeciej Rzeszy	**Uczeń zna:** • daty: IX 1943, V 1944 **Uczeń rozumie:**	**Uczeń potrafi:** • wyrazić opinię na temat decyzji o wykorzystaniu broni atomowej	**Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg walk we Włoszech • przedstawić przebieg działań

	Uczeń rozumie: • pojęcie: bezwarunkowa kapitulacja **Uczeń potrafi:** • wskazać Monte Cassino na mapie • wyjaśnić, dlaczego Amerykanie zdecydowali się zrzucić bomby atomowe na Japonię	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: kamikadze • znaczenie lądowania aliantów w Normandii dla dalszych działań zbrojnych w Europie **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do klęski Trzeciej Rzeszy • dostrzec konsekwencje użycia broni atomowej	• pojęcia: desant, „żabie skoki” • znaczenie zwycięstwa w bitwie pod Monte Cassino dla dalszych działań zbrojnych w Europie **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg walk pod Monte Cassino	• przedstawić wydarzenia na froncie zachodnim w 1944 r.	zbrojnych w Azji w latach 1941–1945
7. Decyzje wielkich mocarstw	**Uczeń zna:** • postać: Franklina Delano Roosevelta	**Uczeń zna:** • najważniejsze cele polityki wielkich mocarstw uczestniczących	**Uczeń zna:** • daty: VIII 1941, XI – XII 1943, II 1945 • postanowienia Karty atlantyckiej	**Uczeń potrafi:** • przedstawić założenia polityki przywódców ZSRR i Stanów Zjednoczonych	**Uczeń rozumie:** • znaczenie decyzji podjętych na konferencji jałtańskiej dla losów państw

	Uczeń rozumie: • pojęcie: wielka trójka **Uczeń potrafi:** • wskazać państwa, które poniosły największe straty osobowe podczas II wojny światowej	w II wojnie światowej **Uczeń rozumie:** • pojęcie: Karta atlantycka **Uczeń potrafi:** • dostrzec sprzeczność interesów aliantów • przedstawić skutki militarne, społeczne i gospodarcze II wojny światowej	• postanowienia konferencji w Teheranie i konferencji jałtańskiej • cele konferencji jałtańskiej **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do konferencji w Jałcie	• przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania Karty Atlantyckiej i konferencji w Teheranie	i narodów Europy Wschodniej
8. Polska pod okupacją	**Uczeń zna:** • miejsca największych kaźni narodu polskiego **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Generalne Gubernatorstwo (GG), Palmiry, „Generalny plan wschodni” **Uczeń potrafi:** • przedstawić podział	**Uczeń zna:** • postacie: Ireny Sendler, Jana i Antoniny Żabińskich **Uczeń rozumie:** • cele niemieckiej i radzieckiej polityki na podbitych ziemiach polskich • różnicę między obozem koncentracyjnym a zagłady	**Uczeń zna:** • daty: IV 1940, VI 1940, 1942, 1940, 1941 **Uczeń rozumie:** • pojęcia: „Żegota”, szmuglowanie, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, sowietyzacja, deportacja **Uczeń potrafi:** • przedstawić działalność	**Uczeń zna:** • postać: Czesławy Kwoki **Uczeń potrafi:** • przedstawić różne formy represji stosowanych wobec narodu polskiego na ziemiach wcielonych do Trzeciej Rzeszy, w Generalny Gubernatorstwie oraz na ziemiach okupowanych	**Uczeń potrafi:** • ocenić politykę Hitlera i Stalina wobec narodu polskiego

	ziem polskich między Trzecią Rzeszę i ZSRR po klęsce kampanii wrześniowej • wskazać na mapie miejsca największych kaźni narodu polskiego i żydowskiego	**Uczeń potrafi:** • przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec Holokaustu	nazistów w byłym niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym i zagłady Auschwitz-Birkenau	przez ZSRR • opowiedzieć o działalności Polaków ratujących Żydów podczas okupacji	
9. Rząd londyński i Polskie Państwo Podziemne	**Uczeń zna:** • datę: 17/18 IX 1939 • postać: Władysława Sikorskiego **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, rząd londyński, Polskie Państwo Podziemne **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie siedziby polskiego rządu na	**Uczeń zna:** • datę: IV 1943 • postacie: Władysława Raczkiewicza, Władysława Andersa • główne tezy polskiej polityki zagranicznej • nazwy politycznych i wojskowych organizacji wchodzących w skład Polskiego Państwa Podziemnego działających w kraju i na emigracji	**Uczeń zna:** • daty: XI 1939, VI 1940, VII 1941, I 1942, II 1942, 1943 • postanowienia układu Sikorski–Majski **Uczeń rozumie:** • pojęcie: układ Sikorski–Majski **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności uformowania się polskiego rządu na wychodźstwie oraz	**Uczeń zna:** • nazwy politycznych organizacji należących do lewicy komunistycznej **Uczeń rozumie:** • pojęcie: państwo satelickie **Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o realizacji postanowień układu Sikorski–Majski • przedstawić	**Uczeń potrafi:** • dostrzec czynniki, które miały wpływ na zmianę stanowiska Stalina wobec rządu londyńskiego • scharakteryzować plany Stalina wobec Polski

	wychodźstwie • wymienić różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: tajne komplety, mały sabotaż, dywersja • związek między odkryciem grobów w Katyniu a zerwaniem stosunków dyplomatycznych między rządem londyńskim a ZSRR	Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do podpisania układu Sikorski– –Majski • opowiedzieć o okolicznościach odkrycia masowych grobów w Katyniu • scharakteryzować różne przejawy działalności Polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej	organizację Polskiego Państwa Podziemnego w okresie II wojny światowej • przedstawić działalność zbrojną Armii Krajowej	
10. Postanie warszawskie	**Uczeń zna:** • daty: 1 VIII 1944, 2 X 1944 • postać: Stanisława Mikołajczyka **Uczeń rozumie:** • pojęcie: godzina „W” **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny podjęcia decyzji o wybuchu powstania	**Uczeń zna:** • cele akcji „Burza” • cele powstania warszawskiego **Uczeń rozumie:** • pojęcie: akcja „Burza” • przyczyny niepowodzenia akcji „Burza” • przyczyny klęski powstania warszawskiego	**Uczeń zna:** • daty: 12/13 X 1943, 1944, 3/4 I 1944 • postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Tadeusza Komorowskiego „Bora” **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności powstania planu akcji „Burza” • przedstawić stosunek Stalina oraz aliantów zachodnich	**Uczeń zna:** • nazwy wojskowych organizacji należących do lewicy komunistycznej **Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o przebiegu akcji „Burza” • opowiedzieć o przebiegu powstania warszawskiego • podać argumenty	**Uczeń potrafi:** • przedstawić proces formowania polskich sił zbrojnych podporządkowanych lewicy komunistycznej • ocenić decyzję o wybuchu powstania

	w Warszawie	**Uczeń potrafi:** • określić stosunek sił Niemców i Polaków przed wybuchem powstania • przedstawić skutki powstania warszawskiego	do powstania	przemawiające za decyzją o wybuchu powstania i przeciw tej decyzji	
11. Sprawa polska w czasie II wojny światowej	**Uczeń zna:** • miejsca i daty najważniejszych bitew z udziałem wojsk polskich • decyzje konferencji teherańskiej i jałtańskiej w sprawie Polski **Uczeń rozumie:** • pojęcie: zbrodnia wołyńska **Uczeń potrafi:**	**Uczeń zna:** • daty: 21/22 VII 1944, 31 XII 1944 **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego (PKWN), *Manifest PKWN*, Rząd Tymczasowy Rzeczypospolitej Polskiej • dlaczego doszło do zbrodni wołyńskiej	**Uczeń zna:** • daty: 1943–1944, 1943, 1 I 1944, II 1945 • poglądy Stalina i Churchilla na sprawę polską **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Ukraińska Powstańcza Armia (UPA), linia Curzona, Krajowa Rada Narodowa (KRN) **Uczeń potrafi:**	**Uczeń zna:** • nazwy polskich jednostek wojskowych biorących udział w walkach na frontach II wojny światowej **Uczeń rozumie:** • wpływ decyzji wielkich mocarstw na problem suwerenności państwa polskiego	**Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o wysiłku zbrojnym Polaków podczas wojny • przedstawić proces tworzenia władzy politycznej na ziemiach polskich przez lewicę komunistyczną • wyjaśnić znaczenie decyzji konferencji jałtańskiej dla przyszłości państwa polskiego

	• wskazać na mapie szlaki wędrówek polskich oddziałów i miejsca bitew z ich udziałem	**Uczeń potrafi:** • przedstawić straty poniesione przez Polaków podczas zbrodni wołyńskiej	• wyjaśnić program polityczny lewicy komunistycznej zawarty w *Manifeście PKWN* • scharakteryzować stosunek polityków zachodnich do sprawy polskiej	**Uczeń potrafi:** • opisać reakcję Polaków na zbrodnię wołyńską • przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Teheranie	
12. Świat po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** • datę: 1947–1991 • decyzje konferencji poczdamskiej w sprawie Niemiec i Polski • najważniejsze postanowienia Powszechnej deklaracji praw człowieka **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Organizacja Narodów Zjednoczonych, żelazna kurtyna, zimna wojna **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie granicę podziału	**Uczeń zna:** • datę: VII–VIII 1945 • strukturę ONZ **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Zgromadzenie Ogólne ONZ, Rada Bezpieczeństwa ONZ, demokracja ludowa • zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej • związek między rozpadem koalicji antyhitlerowskiej a podziałem świata na dwa antagonistyczne bloki **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny zimnej wojny	**Uczeń zna:** • daty: VI 1945, 1948, 1946, 1947 • postacie: Harry'ego Trumana, Clementa Attlee **Uczeń rozumie:** • pojęcia: denazyfikacja, sankcje, prawo weta, nacjonalizacja, doktryna Trumana, plan Marshalla **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności zwołania konferencji w Poczdamie • przedstawić zasady doktryny Trumana • wyjaśnić, na czym	**Uczeń zna:** • bilans II wojny światowej **Uczeń rozumie:** • zasady funkcjonowania państw demokracji ludowej **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności narodzin ONZ • scharakteryzować cele powołania ONZ oraz jej rolę • wskazać na mapie zdobycze terytorialne ZSRR	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować społeczne, gospodarcze i kulturowe skutki II wojny światowej • scharakteryzować wpływ doktryny Trumana na sytuację w powojennym świecie

	Europy (żelazną kurtynę)		polegał plan Marshalla		
13. Podzielone Niemcy	**Uczeń zna:** • nazwy bloków polityczno--militarnych powstałych na Wschodzie i na Zachodzie **Uczeń potrafi:** • wskazać najważniejsze różnice między NRD i RFN • wskazać na mapie państwa należące do NATO i Układu Warszawskiego	**Uczeń zna:** • daty: IX 1949, X 1949, 1949, 1955 **Uczeń rozumie:** • pojęcie: blokada Berlina **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie strefy okupacyjne w Niemczech • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do blokady Berlina i wyjaśnić jej następstwa	**Uczeń zna:** • daty: 1945–1946, 1948 • postać: Konrada Adenauera **Uczeń rozumie:** • pojęcie: procesy norymberskie • przyczyny utworzenia NATO i Układu Warszawskiego **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować przyczyny oraz przejawy polityki zimnowojennej w Niemczech • przedstawić okoliczności ukształtowania się NATO i Układu Warszawskiego • scharakteryzować organizację i cele	**Uczeń zna:** • nazwiska głównych polityków nazistowskich oskarżonych w procesach norymberskich **Uczeń rozumie:** • znaczenie procesów norymberskich **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować sytuację polityczną i gospodarczą w powojennych Niemczech • przedstawić proces powstania dwóch państw niemieckich	**Uczeń potrafi:** • wyjaśnić kontrowersje związane z procesami w Norymberdze i przedstawić ich następstwa

			istnienia NATO i Układu Warszawskiego		
14. Na Zachodzie i za żelazną kurtyną	**Uczeń zna:** • daty: 1956, 1968 • postać: Nikity Chruszczowa • państwa założycielskie EWWiS • cechy stalinizmu **Uczeń rozumie:** • pojęcia: EWWiS, mur berliński, Praska Wiosna • symboliczne znaczenie istnienia muru berlińskiego	**Uczeń zna:** • datę: 1950 • postać: Roberta Schumana • treść tajnego referatu Chruszczowa **Uczeń rozumie:** • pojęcia: plan Schumana, RWPG, gospodarka centralnie planowana, destalinizacja • cele powołania EWWiS oraz RWPG **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności powstania EWWiS i RWPG • wyjaśnić, na czym polegała destalinizacja	**Uczeń zna:** • daty: 1949, 1952, 1953, 1961 • postać: Imre Nagy'ego • państwa założycielskie EWWiS **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Radio Wolna Europa, doktryna Breżniewa **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić wpływ zasad funkcjonowania gospodarki centralnie planowanej na gospodarki państw komunistycznych • scharakteryzować sytuację w ZSRR po śmierci Stalina • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do budowy muru berlińskiego	**Uczeń zna:** • postanowienia XX zjazdu KPZR **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności wygłoszenia tajnego referatu Chruszczowa • scharakteryzować sytuację panującą na Węgrzech w okresie stalinizmu • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do rewolucji węgierskiej, jej przebieg oraz okoliczności upadku • wyjaśnić, na czym polegała doktryna Breżniewa	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować sytuację panującą w Czechosłowacji w okresie stalinizmu • przedstawić okoliczności wybuchu, przebieg i zakończenie Praskiej Wiosny

15. Dekolonizacja po II wojnie światowej	**Uczeń zna:** • przykłady procesów dekolonizacyjnych, do jakich dochodziło w przeszłości **Uczeń rozumie:** • pojęcia: dekolonizacja, neokolonializm **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie Indie i Pakistan • wyjaśnić, w jaki sposób proces dekolonizacji wykorzystywały kraje Zachodu i Wschodu	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: apartheid, globalna Północ, globalne Południe • przyczyny procesu dekolonizacji **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie zmiany terytorialne, które nastąpiły w Afryce w wyniku rozpadu systemu kolonialnego • wskazać na mapie linię podziału świata na globalną Północ i globalne Południe • przedstawić skutki procesu dekolonizacji	**Uczeń zna:** • daty: 1947, 1960 • postacie: Mahatmy Gandhiego, Nelsona Mandeli **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Indochiny Francuskie, Trzeci Świat • przyczyny konfliktu między Indiami a Pakistanem **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować proces dekolonizacji po II wojnie światowej • wskazać na mapie Indochiny Francuskie i państwa, które powstały po ich rozpadzie	**Uczeń potrafi:** • przedstawić proces rozpadu Imperium Brytyjskiego na przykładzie Indii oraz proces rozpadu francuskiego imperium kolonialnego na przykładzie wojny w Indochinach • scharakteryzować politykę neokolonialną	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować proces dekolonizacji na przykładzie Afryki • ocenić proces dekolonizacji
16. Konflikty	**Uczeń zna:** • przyczyny wojny	**Uczeń zna:** • daty: 1950, 1953,	**Uczeń zna:** • daty: 1948, 1949	**Uczeń potrafi:** • omówić przebieg	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować

ziemnej wojny	w Korei **Uczeń potrafi:** • wymienić skutki kryzysu kubańskiego • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny w Afganistanie	1957–1975, 1962, 1979–1989 **Uczeń rozumie:** • przyczyny sukcesu komunistów walczących w Wietnamie **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie zmiany terytorialne na Półwyspie Koreańskim po II wojnie światowej • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny w Korei • wyjaśnić przyczyny klęski Związku Radzieckiego podczas wojny w Afganistanie	• postać: Fidela Castro **Uczeń rozumie:** • pojęcia: „bambusowa kurtyna", Wietkong, mudżahedin **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg wojny w Korei • przedstawić okoliczności przejęcia władzy na Kubie przez komunistów • scharakteryzować przebieg wojny w Afganistanie	kryzysu kubańskiego • scharakteryzować sytuację panującą na obszarze Wietnamu • przedstawić międzynarodową reakcję na wojnę w Wietnamie	sytuację polityczną panującą w Ameryce Łacińskiej w drugiej połowie XX w. • przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny w Wietnamie
17. Konflikt na Bliskim Wschodzie	**Uczeń zna:** • decyzje w sprawie Palestyny podjęte	**Uczeń zna:** • zakres geograficzny obszaru określanego	**Uczeń zna:** • daty: 1948, 1948–1949, 1964, 1967	**Uczeń potrafi:** • wskazać przyczyny, które doprowadziły	**Uczeń rozumie:** • znaczenie umowy Sykes–Picot dla relacji

	przez ONZ **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie podział Palestyny dokonany na mocy decyzji ONZ	jako Bliski Wschód • państwa uczestniczące w ataku na Izrael **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Organizacja Wyzwolenia Palestyny, wojna sześciodniowa • cele działalności OWP **Uczeń potrafi:** • wskazać najważniejsze skutki wojny arabsko-żydowskiej, w tym terytorialne • wskazać na mapie zmiany terytorialne, jakie nastąpiły w wyniku wojny sześciodniowej	• postać: Jasera Arafata **Uczeń rozumie:** • pojęcia: umowa Sykes–Picot, mandat, syjonizm **Uczeń potrafi:** • przedstawić reakcje Palestyńczyków na migracje Żydów do Palestyny oraz na możliwość powstania na tym obszarze państwa żydowskiego • scharakteryzować poglądy Palestyńczyków i Żydów na temat własnego państwa w Palestynie • dostrzec konflikt arabsko-żydowski jako jeden z przejawów zimnej wojny	do powstania Izraela • przedstawić przebieg wojny arabsko-żydowskiej w latach 1948–1949 • dostrzec wpływ wojny na relacje między Żydami a Palestyńczykami • przedstawić okoliczności wybuchu i przebieg wojny sześciodniowej	między Arabami a krajami zachodnimi **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować sytuację polityczną na Bliskim Wschodzie do czasów I wojny światowej • wyjaśnić okoliczności narodzin syjonizmu • przedstawić relacje między Palestyńczykami a Żydami w latach 60.
18. Chiny i Japonia po II wojnie	**Uczeń zna:** • postać: Mao Zedonga (Mao Tse-tunga)	**Uczeń zna:** • główne założenia „wielkiego skoku naprzód”	**Uczeń zna:** • daty: 1937, 1949, 1952, 1958, 1966 • postać: generała	**Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności powstania Chińskiej	**Uczeń potrafi:** • ocenić skutki „wielkiego skoku naprzód”

światowej	• czas trwania i cele rewolucji kulturalnej **Uczeń rozumie:** • pojęcie: rewolucja kulturalna **Uczeń potrafi:** • wymienić skutki rewolucji kulturalnej • przedstawić sytuację polityczną i gospodarczą Japonii po II wojnie światowej	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: „wielki skok naprzód” **Uczeń potrafi:** • przedstawić działania podjęte z inicjatywy Mao Zedonga w ramach „wielkiego skoku naprzód” • wyjaśnić przyczyny klęski „wielkiego skoku naprzód”	Douglasa MacArthura • główne założenia maoizmu **Uczeń rozumie:** • pojęcia: komuny ludowe, czerwona gwardia, maoizm, rewolucja kulturalna **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg wojny domowej w Chinach po zakończeniu II wojny światowej • scharakteryzować wpływ zmian gospodarczych w Chinach na życie mieszkańców państwa • scharakteryzować politykę USA wobec Japonii	Republiki Ludowej • scharakteryzować sytuację gospodarczą Chin w okresie rządów komunistów • dostrzec zasadnicze różnice w rozwoju Chin i Japonii	• przedstawić działalność Mao Zedonga i jego zwolenników po klęsce „wielkiego skoku naprzód” • scharakteryzować sytuację w Chinach w okresie rewolucji kulturalnej
19. Podziemie niepodległościowe	**Uczeń zna:** • powody, dla których żołnierze niezłomni kontynuowali walkę zbrojną po zakończeniu wojny	**Uczeń zna:** • zarzuty stawiane przywódcom Polskiego Państwa Podziemnego podczas procesu szesnastu	**Uczeń zna:** • daty: 19 I 1945, 1947 • postacie: Leopolda Okulickiego, Jana Jankowskiego **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • postanowienia układu podpisanego między PKWN a ZSRR • instytucje wchodzące w skład komunistycznego aparatu	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować działalność NKWD na ziemiach polskich • ocenić sens walki prowadzonej przez żołnierzy niezłomnych

	Uczeń rozumie: • pojęcia: podziemie niepodległościowe, żołnierze niezłomni (wyklęci) **Uczeń potrafi:** • przedstawić działalność żołnierzy niezłomnych	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: proces szesnastu • cele działalności NKWD w Polsce **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, dlaczego Stalin i polscy komuniści dążyli do osłabienia Polskiego Państwa Podziemnego • przedstawić metody walki komunistów	• pojęcia: obława augustowska, reakcja, amnestia **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować organizację komunistycznego aparatu bezpieczeństwa • scharakteryzować straty poniesione przez naród i państwo polskie podczas II wojny światowej	bezpieczeństwa **Uczeń rozumie:** • związek między działaniami Rosjan i polskich komunistów a decyzjami przywódców Armii Krajowej **Uczeń potrafi:** • przedstawić bilans strat poniesionych przez podziemie niepodległościowe podczas walk z władzami komunistycznymi	
20. Komuniści u władzy	**Uczeń zna:** • postać: Stanisława Mikołajczyka • decyzje w sprawie Polski podjęte na konferencji w Poczdamie • pytania zadane podczas referendum ludowego	**Uczeń zna:** • daty: VI 1946, I 1947 • argumenty wysuwane przez Polaków wobec Ziem Odzyskanych • prawdziwe i sfałszowane wyniki referendum i wyborów • wyniki wyborów sfałszowanych przez komunistów	**Uczeń zna:** • daty: 31 XII 1944, VI 1945, VII – VIII 1945, 1947 • przyczynę zaproponowanych zmian granic Polski **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Tymczasowy Rząd Jedności	**Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności przejęcia władzy w Polsce przez komunistów • przedstawić organizację i przebieg referendum ludowego oraz wyborów w 1947 r.	**Uczeń potrafi:** • udowodnić, że przejęcie władzy przez komunistów oznaczało zniewolenie Polski

	Uczeń rozumie: • pojęcia: Ziemie Odzyskane, referendum • w jaki sposób komunistyczne władze starały się zyskać poparcie w społeczeństwie **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie zmiany terytorialne Polski po II wojnie światowej i porównać je z granicami przedwojennymi	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: repatrianci, wysiedlenie, reforma rolna • przyczyny, które skłoniły rząd londyński do rozmów z polskimi komunistami **Uczeń potrafi:** • wymienić najważniejsze reformy przeprowadzone przez władze komunistyczne • wskazać ideologiczne cele referendum w 1946 r.	Narodowej, akcja „Wisła” • charakter działań władz związanych z organizacją referendum ludowego i wyborów **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować migracje ludności na ziemiach polskich po wojnie • przedstawić politykę narodowościową nowej władzy wobec Niemców i Ukraińców	• scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec społeczeństwa	
21. Stalinizm w Polsce	**Uczeń zna:** • postać: Bolesława Bieruta • zasady ustrojowe państwa polskiego sformułowane w Małej konstytucji **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Mała konstytucja, Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, PRL	**Uczeń zna:** • daty: II 1947, 1952 **Uczeń rozumie:** • pojęcia: czasy stalinowskie, „wróg ludu”, socrealizm **Uczeń potrafi:** • wymienić cechy charakterystyczne sztuki i architektury czasów socjalizmu	**Uczeń zna:** • daty: 1947–1949, XII 1948, 1948–1956, 1949, 1950 • główne założenia socjalistycznych planów gospodarczych **Uczeń rozumie:** • pojęcia: system monopartyjny, centralne planowanie, plan trzyletni, plan sześcioletni	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Państwowe Gospodarstwa Rolne, awans społeczny **Uczeń potrafi:** • przedstawić budowanie podstaw ekonomicznych socjalizmu • przedstawić wpływ funkcjonowania	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować proces konsolidacji władzy przez komunistów

			• na czym polegały przejawy zależności Polski od ZSRR • przyczyny prześladowania członków PSL przez komunistów **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować funkcjonowanie gospodarki w czasach stalinowskich • dostrzec i ocenić wpływ polityki na różne dziedziny życia społecznego	gospodarki centralnie planowanej na życie przeciętnego mieszkańca Polski • scharakteryzować ustrój państwa polskiego po 1947 r. oraz ustrój PRL na mocy konstytucji z 1952 r.	
22. Od stalinizmu do małej stabilizacji	**Uczeń zna:** • daty: VI 1956, X 1956 • postacie: Stefana Wyszyńskiego, Władysława Gomułki • ramy chronologiczne małej stabilizacji **Uczeń rozumie:** • pojęcia: poznański Czerwiec, polski Październik, mała stabilizacja	**Uczeń zna:** • treść orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich **Uczeń rozumie:** • pojęcia: odwilż, destalinizacja **Uczeń potrafi:** • podać przyczyny złagodzenia	**Uczeń zna:** • daty: 1948, 1953, 1965, 1970 **Uczeń rozumie:** • pojęcia: księża patrioci, KC PZPR **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg wydarzeń czerwcowych	**Uczeń zna:** • znaczenie słów: *non possumus* **Uczeń rozumie:** • znaczenie wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich oraz układu o uznaniu granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować relacje państwo – Kościół w okresie stalinowskim • ocenić różne postawy Polaków wobec orędzia z 1965 r. • ocenić funkcjonowanie ustroju komunistycznego i jego zdolność do reformy

	Uczeń potrafi: • przedstawić genezę wydarzeń czerwcowych w Poznaniu • przedstawić genezę polskiego Października • wyjaśnić, dlaczego okres rządów Władysława Gomułki jest nazywany małą stabilizacją	stalinowskiego terroru • przedstawić stanowisko i działania władz wobec robotników strajkujących w Poznaniu • wskazać główne problemy państwa polskiego za rządów Władysława Gomułki	w Poznaniu • przedstawić przebieg polskiego Października • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do wydania orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich	**Uczeń potrafi:** • przedstawić działania władz zmierzające do usunięcia wpływów Kościoła w Polsce • wyjaśnić stanowisko władz ZSRR wobec wydarzeń w Polsce • scharakteryzować przemiany polityczno--społeczne w Polsce w latach 1957–1970	
23. Od Gomułki do Gierka	**Uczeń zna:** • daty: III 1968, XII 1970, VI 1976 • postacie: Edwarda Gierka, Jacka Kuronia • cele opozycji PRL **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Marzec 1968, Grudzień 1970 **Uczeń potrafi:** • przedstawić przyczyny wystąpień marcowych 1968 r.	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: ZOMO, propaganda sukcesu, Komitet Obrony Robotników (KOR) • potrzebę powstania opozycji demokratycznej **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności przejęcia władzy przez Edwarda Gierka	**Uczeń zna:** • datę: IX 1976 **Uczeń rozumie:** • pojęcie: pułapka kredytowa • przyczyny antysemickiej kampanii w PRL po wydarzeniach Marca 1968 **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg i skutki wystąpień marcowych 1968 r. • przedstawić przebieg	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: „walka z syjonizmem, tzw. partyzanci **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować działania władz podjęte po wydarzeniach Marca 1968	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować i ocenić przemiany gospodarcze czasów Gierka • wyjaśnić wpływ wydarzeń czerwcowych 1976 r. na ukształtowanie się i działalność demokratycznej opozycji polskiej inteligencji

	• przedstawić przyczyny wydarzeń grudniowych 1970 r. • przedstawić okoliczności wydarzeń Czerwca ’76		wydarzeń grudniowych 1970 r. • przedstawić przebieg wydarzeń Czerwca ’76		
24. „Solidarność”	**Uczeń zna:** • datę: 31 VIII 1980 • postacie: Jana Pawła II (Karola Wojtyły), Lecha Wałęsy, Anny Walentynowicz • najważniejsze postulaty sformułowane przez MKS **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), 21 postulatów, porozumienia sierpniowe, NSZZ „Solidarność” • znaczenie powstania NSZZ „Solidarność”	**Uczeń zna:** • daty: 1978, VIII 1980 **Uczeń rozumie:** • moralną, społeczną i polityczną wymowę pojęcia *solidarność* **Uczeń potrafi:** • przedstawić sytuację gospodarczą Polski w 1980 r. • wskazać różnice między wystąpieniem robotniczym z sierpnia 1980 r. a wcześniejszymi wystąpieniami	**Uczeń zna:** • daty: 1977, 1979 • wybitnych przedstawicieli kultury polskiej epoki Gomułki i Gierka • formy działań podejmowanych przez opozycję demokratyczną w epoce Gierka **Uczeń rozumie:** • pojęcie: KSS KOR • rolę, jaką kulturze przypisywała władza komunistyczna **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny rozczarowania społeczeństwa rządami Edwarda Gierka • przedstawić okoliczności i skutki wybuchu niezadowolenia	**Uczeń zna:** • okoliczności wyboru Karola Wojtyły na papieża **Uczeń rozumie:** • wpływ wyboru papieża Polaka na powolny upadek systemu komunistycznego w Polsce **Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o dokonaniach przedstawicieli polskiej kultury w kraju i na emigracji • przedstawić reakcję ZSRR na działalność „Solidarności” • scharakteryzować politykę władz komunistycznych wobec „Solidarności”	**Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, jaki wpływ na społeczeństwo miała działalność KSS KOR • omówić przygotowania władz komunistycznych do rozprawy z „Solidarnością”

			społecznego w sierpniu 1980 r. • opisać okoliczności powstania NSZZ „Solidarność”		
25. Stan wojenny	**Uczeń zna:** • datę: 13 XII 1981 • postacie: Wojciecha Jaruzelskiego, Jerzego Popiełuszki • okoliczności wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń rozumie:** • pojęcie: stan wojenny • przyczyny wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń potrafi:** • opowiedzieć o wydarzeniach w kopalni „Wujek” • wymienić metody represji stosowanych przez władze	**Uczeń zna:** • okoliczności wprowadzenia stanu wojennego **Uczeń rozumie:** • pojęcie: podziemie **Uczeń potrafi:** • wymienić ograniczenia nałożone na obywateli podczas stanu wojennego • podać przykłady oporu społeczeństwa wobec władz w czasie stanu wojennego	**Uczeń zna:** • daty: 1983, 1984 • okoliczności wprowadzenia stanu wojennego • przykłady działań podejmowanych przez podziemną „Solidarność” **Uczeń rozumie:** • pojęcie: „długi marsz” • dlaczego władze zdecydowały się znieść stan wojenny **Uczeń potrafi:** • przedstawić działania władz podjęte w ramach wprowadzenia stanu wojennego • wyjaśnić, w czym przejawiało się funkcjonowanie stanu wojennego	**Uczeń rozumie:** • dlaczego podziemna „Solidarność” nie dążyła do konfrontacji siłowej z władzą **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, dlaczego działacze „Solidarności” zdecydowali się na kontynuowanie oporu wobec władz • przedstawić różne postawy społeczeństwa polskiego wobec stanu wojennego • wyjaśnić okoliczności śmierci księdza Jerzego Popiełuszki	**Uczeń potrafi:** • podjąć próbę oceny decyzji o wprowadzeniu stanu wojennego

26. Upadek PRL	**Uczeń zna:** • daty: II–IV 1989, VI 1989 • postać: Michaiła Gorbaczowa • główne postanowienia obrad okrągłego stołu **Uczeń rozumie:** • pojęcia: rozmowy okrągłego stołu, porozumienia okrągłego stołu, Jesień Narodów, III Rzeczpospolita **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, jak doszło do powstania rządu Tadeusza Mazowieckiego	**Uczeń zna:** • przyczyny, które skłoniły komunistów do podjęcia rozmów z opozycją • najważniejszych uczestników obrad okrągłego stołu • wyniki pierwszych częściowo wolnych wyborów do sejmu i senatu **Uczeń potrafi:** • wymienić decyzje podjęte przez sejm w XII 1989 r.	**Uczeń zna:** • daty: 1983, 1988, XII 1989 **Uczeń rozumie:** • pojęcie: „Gazeta Wyborcza” • znaczenie obrad okrągłego stołu **Uczeń potrafi:** • przedstawić sytuację polityczną w Polsce w latach 1983–1989 • opisać działania podjęte przez „Solidarność” w ramach kampanii przed wyborami w 1989 r.	**Uczeń rozumie:** • znaczenie decyzji o wyborze do rozmów stołu w kształcie okręgu **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności, w jakich doszło od rozmów okrągłego stołu • scharakteryzować i ocenić postanowienia okrągłego stołu • ocenić znaczenie decyzji podjętych przez sejm w XII 1989 r.	**Uczeń potrafi:** • przedstawić proces upadku PRL • odnieść się do różnych współczesnych opinii na temat obrad okrągłego stołu
27. Rozpad ZSRR	**Uczeń zna:** • datę: XII 1991 • postacie: Ronalda Reagana, Michaiła	**Uczeń zna:** • postać: Borysa Jelcyna • ramy chronologiczne okresu odprężenia	**Uczeń zna:** • daty: 1985, 1986, 1990 • główne przyczyny słabości ZSRR w latach	**Uczeń zna:** • przyczyny, które doprowadziły do odprężenia	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować relacje między Wschodem a Zachodem

	Gorbaczowa **Uczeń rozumie:** • pojęcia: pierestrojka, głasnost • cele wprowadzenia reform podjętych przez Michaiła Gorbaczowa **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, jakie skutki przyniosło wprowadzenie pierestrojki i głasnosti	**Uczeń potrafi:** • wymienić działania Zachodu zmierzające do uzyskania przewagi nad Wschodem • przedstawić okoliczności dojścia do władzy Michaiła Gorbaczowa • wskazać na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu ZSRR	80. **Uczeń rozumie:** • pojęcia: wyścig zbrojeń, porozu-mienie białowieskie, Federacja Rosyjska **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zakończenia okresu odprężenia • scharakteryzować plany reformatorskie Michaiła Gorbaczowa • przedstawić okoliczności katastrofy w elektrowni atomowej w Czarnobylu i jej wpływ na relacje między społeczeństwem a władzą • wyjaśnić, jak doszło do podpisania porozumienia białowieskiego	w relacjach między Wschodem a Zachodem • postanowienia porozumienia białowieskiego **Uczeń rozumie:** • w czym przejawiał się rozdźwięk między zamierzeniami reformatorskimi Gorbaczowa a ich realnymi skutkami • znaczenie rozpadu ZSRR dla dalszych losów politycznych świata **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności wystąpienia Litwy z ZSRR • scharakteryzować sytuację polityczną w ZSRR w 1990 r.	po zakończeniu II wojny światowej • scharakteryzować funkcjonowanie ustroju komunistycznego na przykładzie ZSRR
28. Jesień Narodów	**Uczeń zna:** • nazwy państw, w których doszło do procesów określanych jako	**Uczeń zna:** • datę: X 1990 • postacie: Vaclava Havla, Helmuta Kohla	**Uczeń zna:** • daty: 1991,1993 • pojęcie: Konferencja dwa plus cztery • czynniki, które	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: obrady trójkątnego stołu, Karta 77 • znaczenie zmian,	**Uczeń potrafi:** • dostrzec polityczne implikacje związane ze zjednoczeniem Niemiec

	Jesień Narodów **Uczeń rozumie:** • pojęcie: Jesień Narodów (Jesień Ludów) **Uczeń potrafi:** • wskazać na mapie zmiany terytorialne do jakich doszło na przełomie 1989 i 1990 r.	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: aksamitna rewolucja **Uczeń potrafi:** • wskazać różnice w sposobie przejmowania władzy przez demokratyczną opozycję w różnych krajach Europy Środkowo-Wschodniej	przyczyniły się do osłabienia zależności komunistycznych państw Europy Środkowo-Wschodniej od ZSRR • postanowienia Konferencji dwa plus cztery **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować sytuację polityczną w Europie Środkowo-Wschodniej w 1989 r. • przedstawić proces jednoczenia Niemiec • określić charakter zmian politycznych w ramach Jesieni Narodów	do jakich doszło w Europie Środkowo-Wschodniej w wyniku Jesieni Narodów **Uczeń potrafi:** • przedstawić przebieg Jesieni Narodów w krajach Europy Środkowo-Wschodniej • ocenić znaczenie Jesieni Narodów dla mieszkańców Europy	• ocenić rolę Helmuta Kohla w procesie jednoczenia Niemiec
29. Chiny mocarstwem	**Uczeń zna:** • główne problemy współczesnych Chin	**Uczeń zna:** • postać: Deng Xiaopinga **Uczeń potrafi:**	**Uczeń zna:** • daty: 1976, 1978, VI 1989	**Uczeń zna:** • ugrupowania rywalizujące o władzę po śmierci Mao Zedonga	**Uczeń potrafi:** • dostrzec etyczne problemy wynikające ze współpracy politycznej i ekonomicznej między

	Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny masakry na placu Bramy Niebiańskiego Spokoju (Tiananmen)	• wyjaśnić przyczyny i przedstawić skalę problemów współczesnych Chin	**Uczeń rozumie:** • pojęcie: socjalistyczna gospodarka wolnorynkowa • na czym polega socjalizm o chińskiej specyfice **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności dojścia do władzy Deng Xiaopinga • opisać sytuację w Chinach po masakrze na placu Tiananmen • scharakteryzować zmiany gospodarcze, jakim podlegały Chiny po 1990 r.	• najważniejsze skutki reform dokonanych za rządów Deng Xiaopinga **Uczeń rozumie:** • różnice między skalą zmian oferowanych przez władzę a oczekiwaniami społeczeństwa **Uczeń potrafi:** • scharakteryzować program polityczny i gospodarczy Deng Xiaopinga • porównać Chiny za rządów Mao Zedonga i Chiny Deng Xiaopinga • przedstawić przebieg wydarzeń na placu Tiananmen	państwami demokratycznymi a Chinami • wypowiadać się na temat kierunku rozwoju współczesnych Chin
30. Bliski Wschód na przełomie	**Uczeń zna:** • datę: 11 IX 2001 **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • czas trwania wojny w Afganistanie i wojen w Iraku	**Uczeń zna:** • daty: 1987–1991, 1990, 1991, 1993, 1994, 2000–2005, 2001, 2003	**Uczeń zna:** • okoliczności i przyczyny narodzin ideologii	**Uczeń potrafi:** • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojny w Afganistanie oraz

XX i XXI wieku	• pojęcia: islamizm (fundamentalizm islamski), terroryzm • motywy postępowania islamistów i terrorystów **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny narodzin ideologii islamizmu • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do zamachu w USA w 2001 r.	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: Al-Kaida, Autonomia Palestyńska **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić przyczyny niepowodzenia panarabizmu • wskazać na mapie zasięg Autonomii Palestyńskiej	• postacie: Osamy bin Ladena, George'a Busha, Saddama Husajna • warunki porozumienia podpisanego między OWP i Izraelem **Uczeń rozumie:** • pojęcia: wojna z terroryzmem, broń masowego rażenia, Kurdowie • dlaczego porozumienie o utworzeniu Autonomii Palestyńskiej nie zakończyło konfliktu arabsko-izraelskiego **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do porozumienia Palestyńczyków z Izraelem	panarabizmu **Uczeń rozumie:** • pojęcia: panarabizm, pierwsza intifada, druga intifada **Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności dojścia do władzy islamistów w Iranie i Afganistanie • scharakteryzować wojnę z terroryzmem • dostrzec różne aspekty wojny z terroryzmem prowadzonej przez kraje Zachodu • ocenić przyczyny konfliktów targających współczesnym światem arabskim • scharakteryzować współczesne relacje między Arabami a Żydami	pierwszej i drugiej wojny w Iraku • określić wpływ wojny z terroryzmem na państwa i społeczeństwa krajów arabskich i krajów zachodnich • ocenić wojnę z terroryzmem pod względem jej efektów
31. Integracja europejska	**Uczeń zna:** • datę: 2004 • nazwy kolejnych organizacji utworzonych w ramach procesu	**Uczeń zna:** • daty: 1952, 1957, 1993 **Uczeń rozumie:** • pojęcia: Europejska	**Uczeń zna:** • daty: 1967, 1992 • argumenty zwolenników i przeciwników włączenia krajów	**Uczeń zna:** • datę: 1991–1999 • cele istnienia EWG i Euratomu	**Uczeń potrafi:** • przedstawić okoliczności, w jakich do procesów integracyjnych zostały włączone kraje

	integracji europejskiej • państwa przystępujące do wspólnot europejskich w kolejnych etapach integracji • filary Unii Europejskiej **Uczeń potrafi:** • wymienić główne przyczyny integracji europejskiej • wskazać na mapie państwa członkowskie Unii Europejskiej	Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), traktat z Maastricht (traktat o Unii Europejskiej) • potrzebę integracji europejskiej jako sposobu rozwiązania problemów politycznych i gospodarczych Europy po II wojnie światowej **Uczeń potrafi:** • wymienić czynniki wpływające na przyspieszenie integracji europejskiej	postkomunistycznych w procesy integracyjne w Europie **Uczeń rozumie:** • pojęcia: traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom), Wspólnota Europejska (WE) • wpływ wojen w byłej Jugosławii na przyspieszenie procesów integracyjnych na wschodzie Europy **Uczeń potrafi:** • przedstawić poglądy eurosceptyków na proces integracji oraz na Unię Europejską	**Uczeń rozumie:** • podłoże konfliktu w byłej Jugosławii **Uczeń potrafi:** • przedstawić etapy integracji europejskiej • scharakteryzować konflikt w byłej Jugosławii	postkomunistyczne
32. Dzisiejszy świat	**Uczeń rozumie:** • pojęcia: kultura masowa, globalizacja, konsumpcjonizm • na czym polega	**Uczeń zna:** • ramy chronologiczne rewolucji przemysłowej, technologicznej i naukowo-	**Uczeń zna:** • różne przejawy procesu globalizacji **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • argumenty zwolenników i przeciwników procesu globalizacji	**Uczeń potrafi:** • wypowiedzieć się w dyskusji na temat globalizacji • ocenić zmiany zachodzące we

	wielobiegunowość współczesnego świata **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, na czym polega kultura masowa • podać przykłady, w jaki sposób globalizacja wpływa na nasze życie	-technologicznej **Uczeń rozumie:** • pojęcia: rewolucja technologiczna, rewolucja naukowo--technologiczna, społeczeństwo informacyjne, globaliści, antyglobaliści **Uczeń potrafi:** • wymienić społeczne skutki rewolucji naukowo--technologicznej • wskazać najważniejsze cechy społeczeństwa informacyjnego	• pojęcie: epoka postindustrialna **Uczeń potrafi:** • wskazać najważniejsze zmiany w życiu człowieka i społeczeństwa wywołane każdą z rewolucji związanych z postępem w nauce i technice • scharakteryzować proces globalizacji w wymiarze ekonomicznym, politycznym i kulturowym	**Uczeń potrafi:** • scharakteryzować wszystkie typy rewolucji związanych z postępem w nauce i technice • scharakteryzować przemiany polityczne na świecie po upadku ZSRR	współczesnym świecie
33. Polska w NATO i Unii Europejskiej	**Uczeń zna:** • daty: 1999, 1 V 2004 • założenia ustrojowe państwa polskiego w myśl Małej	**Uczeń zna:** • postać: Leszka Balcerowicza • główne trudności III Rzeczpospolitej	**Uczeń zna:** • daty: 1990, 1991, 1992, 1994, 1997 **Uczeń rozumie:**	**Uczeń zna:** • główne elementy programów ruchów liberalnego i narodowo-	**Uczeń potrafi:** • przedstawić ewolucję ustrojową państwa polskiego w latach 90. • ocenić polityczne

	konstytucji i Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej **Uczeń rozumie:** • pojęcia: „wojna na górze”, Mała konstytucja **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, z czego wynikał konflikt wśród przedstawicieli opozycji określany jako „wojna na górze” • wskazać Polskę na współczesnej mapie Europy	• założenia polskiej polityki zagranicznej w okresie II Rzeczpospolitej i w czasach PRL **Uczeń rozumie:** • pojęcia: plan Balcerowicza, wolny rynek, Mała konstytucja, zwrot na Zachód **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić założenia planu Balcerowicza i wymienić jego skutki • wyjaśnić, dlaczego po 1989 r. Polska zdecydowała się dokonać zwrotu na Zachód	• pojęcie: Sojusz Lewicy Demokratycznej • społeczne skutki zmian politycznych i gospodarczych zachodzących w Polsce po 1989 r. • znaczenie przystą-pienia Polski do NATO i do Unii Europejskiej **Uczeń potrafi:** • wyjaśnić, z czego wynikał szok miesz-kańców Polski zwią-zany z przemianami politycznymi po 1989 • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wyborów prezydenckich i pierwszych w pełni wolnych wyborów do sejmu i senatu • scharakteryzować przemiany gospodarcze w Polsce po 1989 r.	-katolickiego **Uczeń potrafi:** • przedstawić przemiany, jakie zachodziły na polskiej scenie politycznej po 1989 r. • dostrzec wpływ konfliktów związanych z „wojną na górze” na polską scenę polityczną • wyjaśnić, czym było uwłaszczenie nomenklatury	i społeczne skutki zwrotu na Zachód